

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1224/2009, nařízení Rady (ES) č. 768/2005, nařízení Rady (ES) č. 1967/2006, nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1139, pokud jde o kontrolu rybolovu

(COM(2018) 368 final – 2018/0193 (COD))

(2019/C 110/22)

Zpravodaj: **Emilio FATOVIC**

Konzultace	Parlament, 10. 9. 2018 Rada, 5. 7. 2018
Právní základ	čl. 43 odst. 2 a článek 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Rozhodnutí plenárního shromáždění	19. 6. 2018 a 18. 9. 2018
Odpovědná specializovaná sekce	Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí
Přijato ve specializované sekci	27. 11. 2018
Přijato na plenárním zasedání	12. 12. 2018
Plenární zasedání č.	539
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	219/1/2

1. Závěry a doporučení

1.1. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) obecně schvaluje legislativní návrh týkající se kontrol v odvětví rybolovu, jež předložila Komise. Nicméně některé problémy, na něž již upozornily zúčastněné strany z tohoto odvětví, se v návrhu nesetkaly s odezvou nebo s jasným řešením.

1.2. EHSV opakuje zásadu, podle níž musí být pojem udržitelnosti uváděn v ekonomické, sociální i environmentální souvislosti. V tomto ohledu zdůrazňuje, že návrh Komise není založen na jasném posouzení dopadu v podobě hospodářských a sociálních účinků, které by však bylo vhodné, neboť toto odvětví prochází v některých evropských zemích vážnou krizí, jež má silný dopad na zaměstnanost a ekonomiku pobřežních komunit.

1.3. V návrhu Komise se neberou v potaz dva vážné a významné jevy: brexit a změna klimatu. Oba, i když různým způsobem, změní způsoby a místa rybolovu, a proto je potřeba je důkladně analyzovat a učinit v souvislosti s nimi opatření, aby v odvětví rybolovu nevznikla nerovnováha.

1.4. Systém kontrol a sankcí, založený na tzv. „bodovém systému licencí“, musí být zaveden jednotně a stejně v celé EU, aby tak zajistil jak spravedlivou hospodářskou soutěž mezi subjekty, tak kvalitu a sledovatelnost produktů rybolovu v zájmu všech evropských občanů a jejich zdraví. Současně musejí být sankce založeny na kritériích řízení rizik a musí být skutečně přiměřené a odrazující.

1.5. EHSV se domnívá, že důležitým nástrojem zajištění účinných a účelných kontrol je rozhodně digitalizace. Výbor však zdůrazňuje, že oproti předchozím právním předpisům se povinnosti platné pro rybáře výrazně nezmírnily (zejména pokud jde o drobný rybolov) a ani se dostatečně nejednodušily, jak oznámila Komise. Doporučuje, aby se provedl dodatečný průzkum skutečné proveditelnosti určitých předpisů se zvláštním ohledem na lodě o délce kratší než 10 m.

1.6. EHSV nesouhlasí s povinností instalovat na plavidla systém uzavřeného televizního okruhu (CCTV), neboť je to v rozporu se základními předpisy pracovního práva, s právem na ochranu soukromí a obchodním tajemstvím. EHSV tedy navrhuje, aby členské státy provedly posouzení rizik u určitých segmentů loďstva, které obecně ve velké míře vážně

porušují předpisy, a aby kontrolní orgány na základě jejich předchozího nedodržování předpisů požadovaly instalaci CCTV na těchto lodích. Ke kontrole dodržování povinnosti vykládky navrhuje EHSV posílit využívání pozorovatelů na palubě a doporučuje vytvořit dobrovolný systém zavádění CCTV, který bude obsahovat pobídky pro ty vlastníky lodí, kteří se rozhodnou se do něj zapojit. Zároveň doporučuje zavést povinnost dočasné instalace CCTV v případě vykládky u plavidel, která se opakovaně dopustila závažného porušení předpisů.

1.7. Nový ENRF na období 2021–2027 bude hrát klíčovou úlohu v umožnění evropským plavidlům přizpůsobit se novým právním ustanovením. Je důležité, aby byly finanční prostředky na vnitrostátní úrovni snadno dostupné každému, kdo o ně požádá. Výbor je zejména proti zavedení retroaktivních předpisů, v jejichž důsledku budou muset vlastníci lodí v případě jediného závažného porušení pravidel vrátit finanční prostředky, které předtím případně získali a řádně vyúčtovali.

1.8. EHSV připomíná, že nejzávažnější případy podvodů a nedodržování základních předpisů v oblasti pracovního práva a životního prostředí se objevují ve třetích zemích. Přesto se na stoly evropských občanů stále relativně snadno dostávají ryby, které jsou výsledkem těchto nezákonných postupů. Je důležité, aby nové mechanismy sledovatelnosti řešily i tyto problémy a monitoroval se celý dodavatelský řetězec. Kromě toho se dodnes vyskytují případy pracovního vykořisťování na některých evropských plavidlech. Doporučuje se tedy, aby orgány pověřené kontrolou věnovaly tomuto jevu zvláštní pozornost a aby se za něj uvalovaly tvrdé sankce, což by vedlo k jeho trvalému vymýcení.

1.9. EHSV poukazuje na to, že úspěšné modely, které nabízí víceleté plány rybolovu jednoho druhu, jsou těžko přizpůsobitelné rybolovu více druhů, jež má vážný dopad na životní prostředí a ekonomiku. Z tohoto důvodu doporučuje důkladnější systém shromažďování údajů o populacích ryb za účelem vypracování ad hoc strategií, které mohou lépe ochránit biologickou rozmanitost, aniž by tím pro odvětví rybolovu vznikly příliš velké škody.

1.10. EHSV se domnívá, že by se systém pobídek pro rybáře motivující k předávání sítí na pevnině měl rozšířit na všechny odpadky sebrané během rybolovu v moři. Tato iniciativa by byla zásadní pro čistotu moří, neboť doposud jsou to rybáři, kdo musí platit za to, že čistí moře od znečištění, které nezpůsobili. EHSV je přesvědčen, že by rybáři mohli přinést významnou přidanou hodnotu prostřednictvím odpovídající odborné přípravy, a přispět tak na jedné straně k čištění moře a na druhé straně k vytvoření účinného mechanismu hospodářské integrace díky činnosti, kterou vykonávají.

2. Úvod

2.1. Úspěch společné rybářské politiky (SRP) závisí především na provádění účinného kontrolního a donucovacího režimu. Tato opatření jsou uvedena ve čtyřech různých právních aktech: 1) nařízení o kontrole rybolovu, 2) nařízení, kterým se zřizuje Evropská agentura pro kontrolu rybolovu (EFCA), 3) nařízení, kterým se zavádí systém boje proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu (nařízení o rybolovu NNN) a 4) nařízení o udržitelném řízení vnějšího rybářského loďstva.

2.2. S výjimkou nařízení o udržitelném řízení vnějšího rybářského loďstva, které bylo nedávno revidováno, byl stávající režim pro kontrolu rybolovu navržen před reformou SRP a jako takový s ní není v plném souladu. Uvedená opatření navíc pocházejí z doby před více než deseti lety, nezohledňují tedy aktuální a budoucí potřeby z hlediska údajů o rybolovu a kontroly loďstva a neodpovídají novým postupům a metodám rybolovu a novým kontrolním technologiím a systémům výměny dat. A nezohledňují ani některé důležité iniciativy EU, například strategii pro plasty, strategii pro jednotný digitální trh a strategii pro správu oceánů.

2.3. Ačkoliv tedy došlo díky stávajícímu režimu pro kontrolu rybolovu ke zlepšení dřívější situace, potvrdily hodnocení Komise v rámci programu REFIT, zvláštní zpráva Evropského účetního dvora a usnesení Evropského parlamentu určité jeho nedostatky. Zúčastněné strany potvrdily omezení platného systému. Z tohoto kontextu vyplynula potřeba systém platných právních předpisů jako celek revidovat.

3. Shrnutí návrhu Komise

3.1. Návrh Komise spočívá ve změně pěti nařízení a má tyto cíle: 1) překlenout nedostatky SRP a jiných politik EU; 2) zjednodušit legislativní rámec a snížit zbytečnou administrativní zátěž; 3) zlepšit dostupnost, spolehlivost a úplnost údajů a informací o rybolovu, zejména údajů o úlovcích, a umožnit výměnu a sdílení informací a 4) odstranit překážky, které brání rozvoji kultury dodržování pravidel a spravedlivého zacházení s provozovateli působícími v jednom nebo více členských státech.

3.2. Změny nařízení (ES) č. 1224/2009⁽¹⁾ o zavedení kontrolního režimu Unie k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky

3.2.1. Inspekce a dohled. Vyjasňuje se inspekční proces, povinnosti inspektorů a povinnosti velitelů a provozovatelů během inspekce. Inspekční zprávy budou digitalizovány, což umožní lepší využití a výměnu údajů mezi příslušnými orgány a členskými státy.

3.2.2. Sankce. Zavádí se seznam obecných kritérií pro stanovení jednotlivých typů závažného porušení pravidel. Zavádí se povinné správní sankce a minimální pokuty za závažná porušení pravidel za účelem posílení odrazujícího účinku a účinnosti sankčního systému ve všech členských státech a zajištění rovných podmínek. Dále se posiluje a vyjasňuje „bodový systém“ pro plavidla, která jsou držiteli licence.

3.2.3. Údaje. Zavádí se povinné digitalizované systémy lokalizace a prohlášení o úlovcích, vztahující se na všechna plavidla EU, včetně plavidel o celkové délce do 12 metrů. Pro drobný rybolov je určen zjednodušený systém prostřednictvím mobilního telefonu. Přísnější kontrola se bude vztahovat i na rekreační rybolov. Používání digitálních nástrojů má zajistit plnou sledovatelnost dodavatelského řetězce (včetně výrobků dovážených ze třetích zemí) a systematické monitorování činnosti provozované na plavidlech pro účely kontroly povinnosti vykládky (mj. prostřednictvím uzavřeného televizního okruhu (CCTV)).

3.2.4. Soulad s dalšími politikami EU. Usnadňuje se hlášení ztraceného lovného zařízení pomocí přesnějšího vyplňování (elektronického) lodního deníku. Povinná instalace vybavení pro vytažení lovného zařízení se rozšiřuje i na plavidla o délce do 12 metrů. Přijímají se ustanovení týkající se označování a kontroly lovných zařízení pro rekreační rybolov.

3.3. Změny nařízení Rady (ES) č. 768/2005⁽²⁾, kterým se zřizuje Evropská agentura pro kontrolu rybolovu

3.3.1. Návrh rozšiřuje místní působnost inspekčních pravomocí Evropské agentury pro kontrolu rybolovu, která již není omezena jen na mezinárodní vody. Zavádějí se změny, které zjednodušují správu a výměnu údajů, ale i normy, které zjednodušují postupy financování agentury.

3.3.2. Evropská komise začlenila v červenci 2018 tato opatření do návrhu COM(2018) 499, jehož cílem je kodifikace nařízení (ES) č. 768/2005 o Evropské agentuře pro kontrolu rybolovu nahrazením a začleněním různých nařízení, která jsou do něj zařazena. S tímto návrhem již EHSV souhlasil ve zvláštním stanovisku⁽³⁾.

3.4. Změny nařízení Rady (ES) č. 1005/2008⁽⁴⁾, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu

3.4.1. Změny systému EU pro osvědčení o úlovku počítají s vytvořením databáze pro správu osvědčení o úlovku (CATCH), a umožní tak kontroly na základě posouzení rizik, omezí příležitosti pro podvody při dovozu a uvolní administrativní zátěž členských států. Provozní funkce systému CATCH budou stanoveny v jiných fázích. Prováděcí a přenesené pravomoci v souvislosti s fungováním a dalším rozvojem systému CATCH se svěřují Komisi. Inspekce a sankce se uvádí do souladu s příslušnými novými předpisy.

4. Obecné připomínky

4.1. Výbor obecně podporuje legislativní iniciativu Komise, která je v souladu s postoji vyjádřenými členskými státy, regionálními a místními orgány a zúčastněnými stranami. Jejím úkolem bude vyjasnit právní rámec týkající se kontrol, zjednodušit a zmodernizovat jej a přizpůsobit jej vývoji politiky a právních předpisů, zaručit právní jistotu a připravit jej na účinné provádění, jednotné v celé Evropské unii.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 343, 22.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 128, 21.5.2005, s. 1.

⁽³⁾ Stanovisko EHSV NAT/756 Evropská agentura pro kontrolu rybolovu (kodifikované znění) (Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 310).

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 286, 29.10.2008, s. 1.

4.2. Z pečlivé analýzy návrhu vyplývá, že bez ohledu na rozsáhlý proces konzultací, který ohlásila Komise, se některé problémy uvedené zúčastněnými stranami z odvětví rybolovu (např. povinnost vykládky, přílišná byrokracie, přiměřenost systému sankcí) v novém legislativním návrhu nesetkaly s odezvou nebo s jasným řešením⁽⁵⁾.

4.3. EHSV opakuje zásadu, podle níž musí být pojem udržitelnosti uváděn v ekonomické, sociální i environmentální souvislosti. Z tohoto pohledu zůstává hlavním cílem udržitelný rybolov, ale je třeba zajistit, aby odvětví rybolovu tohoto cíle mohlo dosáhnout. Z tohoto důvodu nemohou být opatření v oblasti životního prostředí oddělena od potřeby zlepšit další klíčové aspekty, jako jsou pracovní podmínky a bezpečnost práce, generační výměna, výnosnost podniku, odborná příprava specialistů a životaschopnost pobřežních komunit.

4.4. Výbor poukazuje na to, že se v návrhu nařízení neberou v potaz dva vážné a významné jevy: brexit a změna klimatu. V důsledku prvního by se měla provést komplexní revize mechanismu relativní stability a mělo by dojít ke snížení možností rybolovu ve vodách, které jsou nyní evropské. Změna klimatu zase způsobuje citelné změny v chování a habitatech ryb, u nichž jsou stále častěji zaznamenávány velké migrace.

4.5. EHSV zdůrazňuje, že návrh Komise není založen na jasném posouzení dopadu v podobě hospodářských a sociálních účinků. Tuto úvahu dále zhoršuje skutečnost, že odvětví rybolovu je v některých regionech EU už více než 20 let v krizi, a opatření, která Komise doposud zavedla za účelem udržitelnosti a v odvětví akvakultury, nedokázala tento trend zvrátit⁽⁶⁾. Z tohoto důvodu Výbor požaduje rychlé kroky GŘ pro zaměstnanost, které by mělo provést široké srovnání v rámci odvětvového sociálního dialogu⁽⁷⁾ s cílem stanovit nejvhodnější opatření pro hodnocení a případnou kompenzaci ekonomického a sociálního dopadu návrhů⁽⁸⁾.

4.6. Nedávné oznámení Evropského účetního dvora uvádí přednostní potřebu, aby byl systém kontrol a sankcí, založený na tzv. „bodovém systému licencí“, zaveden jednotně a stejně v celé EU, aby tak zajistil jak spravedlivou hospodářskou soutěž mezi subjekty, tak kvalitu a sledovatelnost produktů rybolovu v zájmu všech evropských občanů a jejich zdraví.

4.7. EHSV se domnívá, že důležitým nástrojem zajištění účinných a účelných kontrol je rozhodně digitalizace. Je taktéž pozitivní, že pro plavidla o celkové délce do 12 metrů se počítá se zjednodušenými digitálními kontrolními zařízeními (např. aplikace pro geolokalizaci na mobilním telefonu, přestože se na volném moři vyskytují rozsáhlé oblasti bez pokrytí, kde není možné plavidlo sledovat). Výbor však zdůrazňuje, že oproti předchozím právním předpisům se povinnosti platné pro rybáře výrazně nezmírnily (zejména pokud jde o drobný rybolov) a ani se dostatečně nezjednodušily, jak oznámila Komise.

4.8. Zařízení pro digitální kontrolu by měla umožnit skutečné úspory, a to jak ekonomické, tak časové. Rozšíření všech povinností na drobný rybolov by bylo možné, jelikož členské státy budou mít dvouleté přechodné období na to, aby zohlednily místní specifika, nicméně by mohlo být zatěžující v případě plavidel o celkové délce do 10 metrů, často bez kapitánské kabiny a s jediným členem posádky. Pro tento případ se doporučuje provést dodatečný průzkum s cílem posoudit jejich skutečnou proveditelnost a nalézt rovnováhu mezi potřebou kontroly a skutečnou schopností rybářů všechny tyto postupy provádět.

4.9. V tomto ohledu EHSV konstatuje, že zavedená opatření, jejichž cílem je vyjasnit systém sankcí, budou pro odvětví jistě přínosem. Je ovšem důležité, aby tato opatření byla v členských státech uplatňována jednotně a aby byla skutečně založena na kritériích řízení rizik a byla opravdu přiměřená a odrazující. Z analýzy návrhu zejména vyplývá pár sporných aspektů toho, jak navázat finanční částku sankcí na tržní hodnotou ulovených ryb (dvou až pětinasobek hodnoty produktu), která může být v závislosti na zeměpisné oblasti, ročním období a hojnosti daného druhu velmi rozdílná a může dokonce podněcovat k porušování právních předpisů.

⁽⁵⁾ MEDAC, LDAC a Europeche vícekrát předložily konkrétní požadavky a návrhy na řešení stávajících problémů v tomto odvětví, které se v legislativním balíčku navrhovaném Komisí neprojevíly.

⁽⁶⁾ V Itálii se za posledních 30 let na 8 000 km pobřeží počet rybářských plavidel snížil zhruba o 33 %. Průměrné stáří lodí činí 34 let a je naléhavě zapotřebí lodě modernizovat nebo je nahradit novými. Za toto období zaniklo 18 000 pracovních míst (v odvětví rybolovu pracuje v Itálii 27 000 osob). Údaje: italské Ministerstvo zemědělské, potravinářské a lesnické politiky, 2016.

⁽⁷⁾ Výbor EU pro odvětvový sociální dialog – mořský rybolov (EUSDC).

⁽⁸⁾ Stanovisko EHSV NAT/749 Evropský námořní a rybářský fond (ENFR) (viz strana 104 v tomto čísle Úředního věstníku).

4.10. Zásadním a nepostradatelným nástrojem pro zajištění přechodu na nový systém kontrol, jež navrhuje Komise, je ENRF. Výbor nesouhlasí se zásadou, která je součástí i nynějšího systému kontrol a nynějšího ENRF a podle níž závažné porušení předpisů znamená okamžité vrácení případných finančních prostředků EU získaných za pět předchozích let. Toto přísné retroaktivní opatření je jednou z hlavních příčin, proč má ENRF zpoždění v dosahování svých cílů, neboť přinutilo mnoho rybářů, aby nežádali o finanční prostředky EU z obavy, že by je museli vrátit v případě porušení předpisů považovaných za vážná, za něž je někdy velmi nízká finanční sankce. Proto je třeba zajistit větší přiměřenost sankcí, tak aby se z odrazujících opatření nestala opatření demotivační.

4.11. EHSV vyjadřuje svůj naprostý nesouhlas s povinností instalovat na rybářská plavidla systém uzavřeného televizního okruhu (CCTV) s cílem kontrolovat dodržování povinnosti vykládky. EHSV se domnívá, že tento druh opatření je v rozporu se základními předpisy pracovního práva, právem na ochranu soukromí a obchodním tajemstvím, tím spíše, že je stanoven horizontálně a není zdůvodněn případnými riziky, která by byla důsledkem předchozího opakovaného porušování předpisů. EHSV tedy navrhuje, aby členské státy provedly posouzení rizik u určitých segmentů loďstva, které obecně ve velké míře vážně porušují předpisy, a aby kontrolní orgány na základě jejich předchozího nedodržování předpisů požadovaly instalaci CCTV na těchto lodích. Výbor je přesvědčen, že cíle environmentální udržitelnosti a oživení tohoto odvětví nelze dosáhnout prostřednictvím sledování a kontroly rybolovné činnosti ve stylu „velkého bratra“, nýbrž tím, že budou v celé EU účinné a jednotně uplatňovány jasné, pevně dané a transparentní předpisy a sankce.

4.12. EHSV především navrhuje, aby bylo zhodnoceno a posíleno využívání pozorovatelů na palubě. Dále doporučuje vytvořit dobrovolný systém zavádění CCTV, k jehož využívání budou zavedeny pobídky, jako např. možnost zvýšit vlastní kvótu úlovků pro druhy, jež dosahují úrovně maximálního udržitelného výnosu, využitím rezervy kvót daného členského státu (pokud je k dispozici) nebo prioritní, zjednodušené mechanismy kontroly a vykládky. Zároveň doporučuje povinnost dočasné instalace CCTV v případě vykládky u plavidel, která se opakovaně dopustila závažného porušení předpisů.

4.13. EHSV se domnívá, že nový ENRF na období 2021–2027 bude hrát klíčovou úlohu v umožnění evropským plavidlům přizpůsobit se novým právním ustanovením. Především je důležité, aby byly finanční prostředky na vnitrostátní úrovni snadno dostupné každému, kdo o ně požádá.

4.14. Jak EHSV zdůraznil již v jiných stanoviscích⁽⁹⁾, považuje za důležité stanovit rybolovnou kapacitu na základě vhodnějších parametrů než jsou tonáž a výkonnost motoru, protože tyto faktory jsou zásadní pro zajištění bezpečnosti posádky na palubě a dosažení udržitelnější hladiny emisí CO₂.

5. Konkrétní připomínky

5.1. Jednou z hlavních příčin snižování množství ryb v mořích je bezesporu nadměrný rybolov. Výbor se však domnívá, že by se kromě něj měly zvážit i jiné jevy, které jsou pro mořské druhy stejně tak škodlivé, jako je znečištění, změna klimatu, námořní doprava či podmořské vrty (hlukové znečištění). K vypracování účinných strategií ochrany mořských habitatů je potřeba zaujmout otevřený přístup.

5.2. Aby byl účinný sankční režim skutečně odrazující, musí být snadno a jasně použitelný. Výbor upozorňuje, že bodový systém licencí může v některých případech ohrozit posádku, třebaže jsou to právě rozhodnutí a chování velitele rybářského plavidla, která jsou ve skutečnosti předmětem sankcí, a to včetně přísných opatření, jako je pozastavení licence k rybolovu. Ve fázi pozastavení licence k rybolovu⁽¹⁰⁾ je třeba vytvořit ochranné mechanismy pro osoby pracující na rybářských plavidlech, které mají uzavřené smlouvy se „spoluúčastí na rybolovu“, a hrozí jim tedy, že zůstanou bez platu, pokud si nenajdou práci na jiném plavidle nebo úplně nezmění zaměstnání. Vzhledem k tomu, že se jedná o odvětví, které má potíže, hrozí, že tento trvalý odliv lidských zdrojů, dovedností a znalostí ještě vážněji poškodí vyhlídky na oživení.

5.3. EHSV souhlasí s návrhem rozšířit systém kontrol i na rekreační rybolov, v němž byla v nedávné době zjištěna řada případů obcházení předpisů platných pro „klasický“ rybolov. Zejména doporučuje věnovat pozornost konkrétně těm aktivitám rekreačního rybolovu, které jsou zdrojem příjmu, a odlišovat je od rekreačního rybolovu určeného k vlastnímu využití a vlastní spotřebě. Toto opatření je zásadní pro ochranu rybářů, kteří při své činnosti dodržují zákon, a pro boj proti různým formám nekalé konkurence nebo – v nejvážnějších případech – i proti nezákonnému rybolovu.

⁽⁹⁾ Stanovisko EHSV NAT/749 Evropský námořní a rybářský fond (ENFR) (viz poznámka pod čarou 8).

⁽¹⁰⁾ Pozastavení licence k rybolovu na základě kritéria opakovaného porušení předpisů může trvat nejméně čtyři měsíce a nejdéle jeden rok, až po úplné odebrání licence.

5.4. Souhlasí, že je důležité zajistit sledovatelnost produktů rybolovu, nicméně zrušení osvobození od požadavku zaznamenávat do lodního deníku úlovky uchovávané na palubě, jejichž odhadovaná hmotnost je nižší než 50 kg, možná způsobí velké obtíže zejména drobným rybářům. Těmto drobným rybářům totiž hrozí, že kvůli splnění veškerých byrokratických kroků (které mohou být v mořích, kde se loví mnoho druhů ryb, jako je Středozemní moře, velmi zdoluhavé) ztratí před vykládkou příliš mnoho času, a nepodaří se jim pak prodat ulovené ryby za nejlepší cenu. Proto Výbor doporučuje, aby byla zachována stávající hranice a aby se důkladně sledovalo, že to nepovede k žádným nežádoucím účinkům.

5.5. Výbor souhlasí s novým mechanismem sledovatelnosti, který navrhuje Komise, zejména pokud jde o dovážené produkty. Ve třetích zemích jsou totiž zjišťovány vážné případy podvodů a nedodržování základních předpisů v oblasti pracovního práva (úmluvy MOP) a životního prostředí, a přesto se na stoly evropských občanů stále relativně snadno dostávají ryby, které jsou výsledkem těchto nezákonných postupů. Nicméně je důležité poukázat na to, že na některých evropských plavidlech stále ještě dochází k pracovnímu vykořisťování⁽¹¹⁾, kterému musí subjekty pověřené kontrolou věnovat zvláštní pozornost a za něž se musí uvalovat tvrdé sankce, aby se trvale vymýtilo.

5.6. Výbor upozorňuje, že vybudovaná hustá síť kontrol za účelem sledovatelnosti se nemůže přerušit u „prvního prodeje“, neboť je nutné kontrolovat celý dodavatelský řetězec „z moře na stůl“. I v tomto případě doporučuje, aby se aktivně zapojily všechny zúčastněné strany, počínaje velkoobchodníky, přes zpracovatelské odvětví až po maloobchodníky.

5.7. Úhelným kamenem činnosti EU je maltské prohlášení z roku 2017 nazvané „MedFish4Ever“. EHSV se však domnívá, že by se konkrétní technická a ochranná opatření týkající se rybích populací měla přizpůsobit různým rybolovným technikám a biologickým poměrům v moři. EHSV zejména zaznamenal, že úspěšné modely, které nabízí plány rybolovu jednoho druhu, jsou těžko přizpůsobitelné rybolovu více druhů, což má vážný dopad na životní prostředí a ekonomiku⁽¹²⁾. Z tohoto důvodu doporučuje důkladnější systém shromažďování údajů o populacích ryb za účelem vypracování ad hoc strategií, které mohou lépe ochránit biologickou rozmanitost, aniž by tím vznikly příliš velké škody pro odvětví rybolovu⁽¹³⁾.

5.8. Jak bylo uvedeno již v předchozích stanoviscích⁽¹⁴⁾, EHSV se domnívá, že jeden z velkých problémů v tomto odvětví představuje kombinace přísného systému kvót s novou povinností vykládky. Vysoké náklady nutné na přechod k udržitelnějšímu rybolovu (např. selektivní sítě) musí být plně hrazeny z finančních prostředků ENRF. EHSV si přeje kontrolní systém, který by byl jednodušší, založený na posouzení rizik a pragmatický a představoval by důležité opatření na vnitrostátní úrovni s podporou zúčastněných stran, tak aby podpořil tento přechod u velkého množství plavidel.

5.9. Komise navrhuje, aby všechny produkty rybolovu vážili zaregistrovaní provozovatelé při vykládce, tj. před jejich uskladněním, přepravou nebo prodejem. EHSV považuje za důležité, aby byla zachována stávající možnost provádět namátkové kontroly. Mimoto doporučuje, aby se v případech, kdy se produkty rybolovu před svým uvedením na trh přepravují nebo kdy je první prodej uskutečněn v třetí zemi, zachovala stávající lhůta pro předání náležitých dokumentů příslušným orgánům v délce 48 hodin od vykládky, aby se zamezilo zpožděním a následné ztrátě kvality.

⁽¹¹⁾ Viz článek v The Guardian *We thought slavery had gone away: African men exploited on Irish boats*.

⁽¹²⁾ Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři (GFCM) (2016). The State of Mediterranean and Black Sea Fisheries (Stav rybolovu ve Středozemním a v Černém moři), s. 26. Jak upozornila GFCM organizace FAO, v mořích, kde se loví jeden druh, je snazší provádět cílený rybolov, protože se zde vyskytuje málo druhů ryb, a tudíž je snadné stanovit omezení úlovků. Naproti tomu v mořích, kde se loví mnoho druhů ryb, žije v téže oblasti velký počet druhů ryb.

⁽¹³⁾ Stanovisko EHSV Víceletý plán pro drobný pelagický rybolov v Jaderském moři (Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 68). Stanovisko EHSV NAT/749 Evropský námořní a rybářský fond (ENFR).

⁽¹⁴⁾ Stanovisko EHSV Povinnost vykládky (Úř. věst. C 311, 12.9.2014, s. 68). Odstavec 1.2: Výbor „je nicméně toho názoru, že návrh Komise je příliš složitý a bude pro rybáře vytvářet nadbytečnou a neúměrnou zátěž v souvislosti s plněním povinnosti vykládky. Z toho důvodu se domnívá, že by se mělo přistoupit k používání pragmatictějších, jasnějších, jednodušších a flexibilnějších předpisů, které by rybářům poskytly čas přizpůsobit se v rámci přechodného období bez tvrdých postihů.“

5.10. EHSV přivítal návrh Komise týkající se plastů na jedno použití⁽¹⁵⁾, zejména pobídky pro předávání zničeného nebo poškozeného rybářského vybavení na pevnině s cílem usnadnit jeho recyklaci⁽¹⁶⁾. Toto opatření otevírá společně s novým opatřením týkajícím se přístavů⁽¹⁷⁾ nové scénáře a možnosti pro udržitelný rybolov a oběhové hospodářství. EHSV se domnívá, že by se systém pobídek pro rybáře motivující k předávání sítí na pevnině měl rozšířit na všechny typy odpadků sebraných během rybolovu z moře. Stejně tak je důležité, aby zavedení mechanismu rozšířené odpovědnosti producenta nezvýšilo podnikům z odvětví rybolovu náklady na pořízení sítí. Nejvhodnějším finančním nástrojem na podporu tohoto procesu by měl být ENRF.

5.11. Tato iniciativa by byla pro čistotu moří zásadní, neboť doposud jsou to rybáři, kdo musí na pevnině za vykládku odpadků sesbíraných při rybolovu zaplatit. Tyto odpadky představují mimo jiné 90 % toho, co se nashromáždí v sítích, a rybáři jsou taktéž povinni odpadky roztrždit, a pokud není možná jejich identifikace, musí je zatřídit jako „zvláštní odpadky“, které vyžadují zvláštní způsoby zpracování. V praxi tak podle platných předpisů musí rybáři platit za to, že čistí moře od znečištění, které nezpůsobili. EHSV je přesvědčen, že by rybáři mohli přinést významnou přidanou hodnotu prostřednictvím odpovídající odborné přípravy, a přispět tak na jedné straně k čištění moře a na druhé straně k vytvoření mistrného mechanismu hospodářské integrace díky činnosti, kterou vykonávají⁽¹⁸⁾.

V Bruselu dne 12. prosince 2018.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Luca JAHIER

⁽¹⁵⁾ Stanovisko EHSV NAT/742 Plasty na jedno použití (Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 207).

⁽¹⁶⁾ COM(2018) 340 final.

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 33 final.

⁽¹⁸⁾ Stanovisko EHSV Strategie pro plasty v oběhovém hospodářství (včetně opatření týkajících se odpadu v mořích), Úř. věst. C 283, 10.8.2018, s. 61.

Stanovisko EHSV NAT/742 Plasty na jedno použití (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).

Stanovisko EHSV NAT/749 Evropský námořní a rybářský fond (ENFR) (viz s. 104 v Úředním věstníku).